

MINISTERUL AFACERILOR EUROPENE
Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale

București, Bd. Mircea Vodă nr. 44, sector 3, tel. 021.302.52.00, fax. 021.302.52.64

 Instrumente Structurale
2007 - 2013

Doamnei Carmen ROȘU
Director General AM POS CCE
Domnului Ciprian GHIOC
Director General AM POS Mediu
Doamnei Florentina COSTACHE
Director General AM POS Transport
Doamnei Cristian ABABEI
Director General AM POS DRU
Domnului Cătălin SURDEANU
Director General AM POR
Doamnei Anca CONSTANTIN
Director AM PODCA
Doamnei Livia CHIRIȚĂ
Director AM POAT
Doamnei Lucica TARARA
Director General ACP

89984/3.12.2012

 Stimată Doamnă Director General/Director,
 Stimate Domnule Director General,

Nr. MAEur/DGACIS

Data:

2361

27.11.2012

Având în vedere deficiențele constatate în derularea procedurilor de achiziții publice din cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale, precum și pentru asigurarea unei practici unitare, vă supunem spre analiză Instrucțiunea privind principalele riscuri identificate în domeniul achizițiilor publice.

Instrucțiunea a fost elaborată de MAEur în urma deficiențelor semnalate în rapoartele de audit ale CE pe parcursul anului 2011, problematica abordată în cadrul evenimentului care a avut în 3 mai 2012 la București cu tema: "Acțiuni și măsuri în vederea funcționării eficiente a sistemelor de management și control", precum și scrisoarea DG Markt Ares(2012)601434 din 21/05/2012 privind interpretarea ordinelor de variații în contractele de lucrări.

Instrucțiunea este una din măsurile corective solicitate de DG Regio prin anexa I la scrisorile de presuspendare Ares(2012)1262733 Ares(2012)1262769 și Ares(2012)1262816 din 25 octombrie 2012 și cuprinse în planul de acțiune pentru evitarea suspendării Programelor operaționale, în vederea asigurării interpretării și aplicării unitare a prevederilor legale și diseminarea acestora către toate instituțiile implicate în verificarea achizițiilor publice.

În acest context, vă adresăm rugămintea ca până la data de 4 decembrie a.c. să ne comunicați eventualele observații.

Vă stăm la dispoziție pentru orice clarificări, persoana de contact din partea MAEur este doamna Beatrice Naniș, expert în cadrul Autorității pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale, e-mail beatrice.nanis@maeur.ro, tel: 0743116997.

Cu stimă,

Gabriel FRIPTU

Director General

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL AFACERILOR EUROPENE

București, Bd. Mircea Vodă nr. 44, sector 3, tel. 021.302.52.00, fax. 021.302.52.64

Instrumente Structurale
2007 - 2013

INSTRUCȚIUNE
privind principalele riscurile identificate în domeniul achizițiilor publice

CAPITOLUL I - RISCURI

1. Reducerea nejustificată a termenelor ca urmare a publicării unui anunț de intenție:

- Prevederile legale care stabilesc reducerile de termen trebuie interpretate într-o manieră restrictivă. Simpla publicare a unui anunț de intenție care cuprinde informații limitate nu poate conduce în mod automat la aplicarea reducerii termenului cuprins între data publicării anunțului de participare și data depunerii ofertelor.
- Reducerea de termen este operabilă numai în situația în care în conținutul anunțului de intenție sunt incluse informații referitoare la criteriile de calificare și selecție și criteriul de atribuire, aceste informații fiind considerate esențiale. În anunțul de intenție acele criterii de calificare și selecție și criteriul de atribuire publicate se vor menține în mod obligatoriu în anunțul de participare pentru ca reducerea de termen să poată fi utilizată.
- Simpla afirmație că autoritatea contractantă a publicat în anunțul de intenție toate informațiile pe care le cunoaște la momentul publicării anunțului de intenție, nu este suficientă. Autoritatea contractantă trebuie să probeze faptul că anunțul de intenție conține suficiente informații pentru ca operatorii economici să poată începe elaborarea ofertei.

2. Alegerea unei proceduri accelerate de atribuire a contractului:

- S-au identificat proceduri accelerate care nu au avut o justificare privind motivele care au stat la baza alegerii procedurii de urgență. Mai mult decât atât, celelalte etape din cadrul procedurii (evaluarea ofertelor, semnarea contractului) nu s-au desfășurat într-un ritm accelerat, fapt ce a condus ca, din analiza de ansamblu a procedurii, să rezulte că motivele de urgență invocate nu se confirmă.
- Reducerea de termen într-una din etapele procedurii trebuie să fie corelată cu durata celorlalte etape din procedura de achiziție, inclusiv cu durata alocată semnării contractului și cu calendarul de implementare al proiectului finanțat.

- De asemenea, reducerile de termen trebuie să țină cont de complexitatea contractului și/sau cerințele specifice, astfel încât operatorii economici interesați de procedură să beneficieze de un interval de timp adecvat și suficient pentru elaborarea ofertelor.

3. Publicarea unor criterii de calificare și selecție discriminatorii, insuficient detaliate sau incomplete:

- Criteriile de calificare și selecție, trebuie să fie diferite de cele de atribuire și vizează doar verificarea capacității financiare, tehnice și profesionale, astfel încât operatorul economic ofertant/candidat să fie capabil să execute lucrarea/serviciul/livrarea.
- La stabilirea criteriilor se va avea în vedere ca acestea să fie: obiective, nediscriminatorii și proporționale cu complexitatea contractului, iar din analiza lor să rezulte capacitatea cerută ofertantului pentru realizarea obiectivului urmărit.
- Toate informațiile care privesc cerințele de calificare și selecție trebuie să se regăsească în mod obligatoriu în anunțul de intenție respectiv, anunțul de participare, fișa de date și nota justificativă privind alegerea criteriilor de calificare și selecție, având un conținut identic.
- Caietul de sarcini nu poate conține astfel de informații.

Greșeli frecvente care trebuie evitate:

- Publicarea parțială a criteriilor de calificare în anunțul de participare în raport cu informațiile cuprinse în Fișa de date a achiziției/Nota justificativă privind alegerea criteriilor de calificare și selecție sau în caietul de sarcini. S-au identificat situații când în Fișa de date/caietul de sarcini s-au menționat mai multe criterii de calificare decât cele publicate în anunț.
- Impunerea unor anumite cerințe restrictive în raport cu obiectul contractului, (ex: au solicitat, în cazul unui contract de lucrări (execuție drum), pe lângă linie de credit, cifră de afaceri, experiență similară și deținerea a 39 de echipamente cu cerințele tehnice specifice și deținerea unei stații de asfalt situată în limitele județului) fapt ce a generat depunerea unei singure oferte în cadrul procedurii de atribuire. Relevantă în acest caz era capacitatea utilajelor de a acoperi activitățile proiectului și nu numărul utilajelor sau poziționarea stației de asfalt.
- Solicitarea unor criterii prin raportare la o anumită arie geografică restrânsă (o unitate de producție stabilită în România sau în zona de referință a proiectului).
- Solicitarea de a deține anumite echipamente tehnice, în contractele de furnizare de bunuri.
- Restrângerea artificială a concurenței prin solicitarea de experiență similară specifică unui anumit tip de construcție (ex: construirea de școli în loc de construcții civile).
- Solicitarea de dovezi nerezonabile pentru demonstrarea îndeplinirii unui anumit criteriu de calificare (ex: copia facturilor pentru dovada cifrei de afaceri aferente obiectului contractului).

- Utilizarea unui număr mare de criterii de calificare în detrimentul alegerii unor criterii relevante în raport cu obiectul contractului (ex: criterii irelevante care exclud companii capabile și limitează accesul altora, în special a celor străine).
- Utilizarea unor criterii de calificare disproporționate față de obiectul contractului.
- Restricționarea competiției prin solicitarea unor certificate sau autorizații care nu sunt relevante în raport cu obiectul contractului.

4. Excluderea automată a ofertantului cu prețul cel mai scăzut pentru a compensa/justifica eventualele probleme care pot apărea în derularea ulterioară a contractului, fapt care denotă că proiectul a fost conceput și pregătit insuficient sau prost.

Este de preferat o pregătire corespunzătoare a achiziției publice pentru eliminarea riscurilor ulterioare și abia apoi lansarea procedurii de atribuire. În etapa de evaluare, respingerea ofertei cu prețul cel mai scăzut (chiar și în cazul criteriului de atribuire „oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic”), trebuie să fie temeinic motivată și nu poate fi automată (fără solicitarea de clarificări).

5. Modificarea anunțului de participare, prin clarificări și nu printr-o erată la anunțul de participare, fără prelungirea în mod corespunzător a termenului de depunere a ofertelor.

Modificarea pe parcursul procedurii a oricăruia dintre elementele obligatorii ale anunțului de publicare trebuie republicată sub formă de erată atât în SEAP la nivel național, cât și (în funcție de valoarea contractului) la nivel european în JOUE. Rațiunea pentru care modificarea anunțurilor trebuie publicate prin intermediul unei erate (și nu prin clarificări), este aceea de a se respecta principiul transparenței deoarece este necesar ca modificările intervenite să fie aduse la cunoștința tuturor operatorilor economici (inclusiv europeni) și nu doar a acelor care și-au exprimat inițial interesul.

Nu se accepta publicarea unei clarificări în loc de erată, nici măcar în cazul în care modificarea criteriilor de calificare a vizat relaxarea cerințelor impuse inițial. În plus, orice modificare/completare care s-a operat asupra unei documentații de atribuire trebuie să fie însoțită și de măsura de prelungire a termenului de depunere a ofertelor, astfel încât să existe un timp suficient pentru adaptarea ofertelor la noile condiții. Prolungirea termenului de depunere a ofertelor trebuie, de asemenea, publicată prin erata în SEAP (și, în funcție de valoarea contractului, la nivel european în JOUE), întrucât este vorba de modificarea unei informații obligatorii din anunțul inițial publicat.

6. Respingerea solicitării de modificare a datei limită de depunere a ofertelor, la cererea ofertanților, nu este justificată în următoarele cazuri:

- când este necesară vizita la fața locului;
- pentru traducerea ofertei în cazul ofertanților străini;
- la proiecte complexe, când perioada de pregătire a ofertei include zile nelucrătoare sau în perioade foarte solicitante;
- când sunt multe clarificări sau sunt necesare modificări/completări ale documentației de atribuire.

Pentru aceste situații este recomandat să se prelungească în mod corespunzător și termenul limită de depunere a ofertelor, în scopul obținerii unor oferte competitive în beneficiul proiectului.

7. Evaluarea superficială a ofertei tehnice, atunci când elementele din oferta tehnică sunt factori de evaluare în cadrul criteriul de atribuire "oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic".

Pentru a asigura premisele unei evaluări corecte este necesară asigurarea unei expertize tehnice la nivelul comisiei de evaluare (inclusiv experți cooptați) și alocarea unui interval de timp suficient pentru evaluare ofertelor tehnice, nu este suficientă prezența unor experți în domeniul achizițiilor publice.

8. Solicitarea de clarificări în timpul procesului de evaluare în mod discriminatoriu (nerespectarea principiului tratamentului egal).

Solicitările de clarificare trebuie transmise în același timp către toți ofertanții și aceștia trebuie să beneficieze de un timp egal de răspuns în funcție de complexitatea/ acuratețea informației care trebuie furnizată. Dacă un ofertant solicită prelungirea justificată a termenului de răspuns se prelungeste și termenul de răspuns prevăzuți pentru ceilalți ofertanți.

9. Lipsa motivării deciziei de atribuire din cadrul raportului de evaluare, situație care duce la contestații.

O atenție deosebită trebuie acordată motivelor care stau la baza respingerii ofertelor. Simpla afirmație că o ofertă este inacceptabilă și/sau neconformă nu este suficientă. Comisia de evaluare trebuie să motiveze detaliat această încadrare a ofertelor, potrivit art.36 din H.G nr.925/2006 și să comunice ofertanților toate motivele (cu expunerea detaliată din raportul procedurii).

10. Neacordarea unui interval rezonabil de timp pentru activitatea de evaluare a ofertelor/negocierea modificărilor contractuale (ex: negocierea condițiilor și semnarea unui contract în cadrul procedurii de negociere fără publicare în termen de 3 zile sunt nerealiste, cu excepția situațiilor de extremă urgență; refuzul autorității contractante de a prelungii durata de evaluare a ofertelor atunci când sunt oferte multe sau complexe).

11. Aplicarea incorectă a procedurii de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare.

Greșeli frecvente care trebuie evitate:

- semnarea unui act adițional prin care se include o activitate prevăzută inițial în studiul de fezabilitate dar care nu a fost inclusă în obiectul contractului atribuit prin licitație deschisă.
- lucrări suplimentare sau modificări ale soluției tehnice cu încadrarea în valoarea contractului (Există riscul de reducere a obiectului fizic al contractului. Se obține mai puțin la același preț. De aceea se verifică dacă cheltuielile certificate coincid cu lista cheltuielilor prevăzute inițial și dacă sunt diferențe trebuie solicitate explicații).

- atribuirea unui contract prin procedură necompetitivă către o firmă care nu are obiectul de activitate aferent contractului, conform codului CAEN, la un preț mult mai mare decât valoarea estimată a unei proceduri competitive anterioare, anulate pe motiv că s-au depus oferte peste valoarea estimată.
- achiziționarea de echipamente, cu neîndeplinirea condiției de exclusivitate tehnică, prevăzută la art.122 lit. b) din O.U.G nr.34/2006.
- modificarea condițiilor de executare pe parcursul contractului și în special acordarea de condiții de executare mai favorabile decât cele prevăzute inițial (ex. prelungirea termenului de execuție a contractului, relaxarea penalităților contractuale sau neaplicarea lor, în cazurile stabilite inițial); prelungirea termenului de execuție a contractului este o abatere chiar mai gravă, atunci când s-a utilizat ca factor de evaluare durata de execuție a contractului.
- atribuirea de lucrări suplimentare prin acte adiționale negociate, fără respectarea condițiilor cumulative prevăzute la art.122 lit. i) din O.U.G nr.34/2006 (atribuirea de lucrări suplimentare prin acte adiționale negociate, fără respectarea condiției de imprevizibilitate. Neplanificarea corespunzătoare a unor evenimente nu reprezintă o justificare pentru includerea acestor evenimente în categoria circumstanțelor neprevăzute.)
- introducerea de elemente noi solicitate de un alt organism public.
- îmbunătățiri introduse în timpul execuției.

CAPITOLUL II – MODIFICAREA CONTRACTULUI DE LUCRĂRI ATRIBUIT PRIN PROCEDURĂ DE ACHIZIȚIE PUBLICĂ

1. Evenimente din cadrul contractului care nu implică modificări:

Nu este necesară modificarea contractului inițial, prin acte adiționale, în situația în care se constată variații ale cantităților de lucrări, la contracte al căror preț nu este calculat ca valoare fixă, ci determinat provizoriu (prin devizul general) pe baza prețurilor unitare ale cantităților estimate de materiale necesare pentru lucrări, atunci când:

- există clauze contractuale clare referitoare la prețurile unitare fixe ale diferitelor tipuri de materiale ce urmează a fi utilizate la execuția lucrărilor;
- există cantități estimate de materiale necesare pentru execuția lucrărilor, realizate de autoritatea contractantă pe baza proiectului inițial și a investigațiilor tehnice aferente;
- contractul cuprinde „clauze de variație” ce indică faptul că prețul final ce urmează a fi plătit va fi determinat doar după execuția lucrărilor, pe baza cantităților exacte de materiale efectiv utilizate (după măsurători) pentru execuția proiectului (în strictă conformitate cu proiectul și cerințele inițiale), costul acestor materiale fiind calculat pe baza prețurilor unitare fixate în contract.

Măsurătorile referitoare la cantitățile exacte de materiale utilizate în timpul execuției contractului pot indica în mod sistematic variații marginale pozitive sau negative ale cantităților efectiv utilizate prin comparație cu cantitățile de materiale estimate inițial de autoritatea contractantă.

Aceste variații sunt acceptate dacă:

- sunt datorate diferențelor normale dintre estimarea inițială a autorității contractante și măsurătorile finale exacte și nu reprezintă rezultatul unei modificări a specificațiilor tehnice sau a altor cerințe inițiale ale autorității contractante;
- se reflectă, în conformitate cu clauzele de variație, asupra prețului efectiv ce urmează a fi plătit, calculat ca produs al prețurilor fixe unitare (indicate în contract) și cantitățile exacte de materiale utilizate pentru executarea contractului.
- au fost clar anticipate în contract prin „clauze de variație”, cunoscute de către toți ofertanții și care indică o formulă obiectivă de calcul al prețului final ce urmează a fi plătit (de exemplu pe baza prețurilor unitare), pentru a evita orice modificare discreționară pe durata execuției contractului care ar putea afecta condițiile competiției inițiale, și care
- rezultă exclusiv din aplicarea „de rutină” a „clauzelor de variație” din contractul inițial, cu excluderea oricăror alte modificări ale cerințelor contractului inițial. Orice variație a cantităților/prețului care nu rezultă din aplicarea „mecanică” a „clauzelor de variație” inițiale menționate mai sus va fi analizată ca modificare a contractului. Dacă modificarea contractului este substanțială, autoritatea contractantă trebuie să reoferteze contractul.

Aceste condiții nu sunt considerate îndeplinite dacă:

- formula de calcul a prețului final ce urmează a fi plătit nu a fost determinată în mod obiectiv în contractul inițial;
- sau
- variația cantităților/prețului ce urmează a fi plătit nu a fost clar precizată în „clauzele de variație”, ci rezultă din alte evenimente, precum o modificare a soluției tehnice pe durata executării contractului din cauza unui proiect inițial defectuos, adiționarea de noi lucrări, nesolicitate inițial, sau orice alte cauze.

2. Evenimente din cadrul contractului care implică modificări:

Atunci când se analizează modificarea unui contract, se va avea în vedere dacă modificarea respectivă este substanțială sau nu, astfel:

- Dacă modificarea nu este substanțială, autoritatea contractantă poate aplica o procedură de negociere fără publicarea unui anunț de participare. Totuși se va acorda atenție situațiilor în care există mai multe modificări minore dar care cumulate pot conduce la o modificare substanțială a contractului.
- Dacă modificarea este substanțială, autoritatea contractantă trebuie să reoferteze contractul. Orice modificare substanțială a termenilor inițiali ai contractului (nu neapărat a prețului) este asimilată unui nou contract care trebuie reofertat, pentru a evita afectarea condițiilor inițiale ale competiției. Condițiile inițiale ale competiției nu se referă doar la preț, ci de asemenea la multe alte elemente (de exemplu caracteristici ale bunurilor/serviciilor/lucrărilor achiziționate, volumul lucrărilor, durata acestora etc.).

MODIFICĂRI SUBSTANȚIALE

Potrivit jurisprudenței, sunt considerate modificări substanțiale ale contractului situațiile când:

- modificarea introduce condiții care, dacă ar fi făcut parte din procedura inițială de atribuire, ar fi permis participarea și a altor operatori economici, selectarea altor

- operatori economici decât cei selectați inițial sau ar fi permis atribuirea contractului altui ofertant;
- modificarea schimbă echilibrul economic al contractului în favoarea contractantului;
 - modificarea extinde considerabil aria de acoperire a contractului la produse, servicii sau lucrări care nu obiectul contractului inițial fac.

EXCEPȚIE

De la aceasta regulă există doar excepția potrivit căreia autoritățile contractante pot contracta lucrări sau servicii suplimentare, neincluse în contractul inițial, prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, doar dacă astfel de lucrări/servicii suplimentare (care nu au fost incluse în contractul inițial), dar care datorită unor circumstanțe imprevizibile au devenit necesare pentru îndeplinirea contractului în cauză, și numai dacă se respectă, în mod cumulativ, următoarele condiții:

- atribuirea să fie făcută contractantului inițial;
- lucrările sau serviciile suplimentare/adicionale să nu poată fi, din punct de vedere tehnic și economic, separate de contractul inițial fără apariția unor inconveniente majore pentru autoritatea contractantă sau, deși separabile de contractul inițial, să fie strict necesare în vederea îndeplinirii acestuia;
- Valoarea cumulată a contractelor care vor fi atribuite și a actelor adiționale care vor fi încheiate pentru lucrări și/sau servicii suplimentare ori adiționale să nu depășească 20% din valoarea contractului inițial (a se vedea art. 122, litera (i) din O.U.G nr.34/2006);
- Pentru calcularea limitei de 20% prevăzută la art. 122, litera (i) din O.U.G nr.34/2006, autoritatea contractantă va lua în calcul doar valoarea serviciilor și lucrărilor adiționale, fără a putea deduce serviciile și lucrările la care s-a renunțat pe parcursul executării contractantului.
- Condițiile art.122 lit. i) din O.U.G nr.34/2006 sunt limitative, de strictă interpretare și trebuie îndeplinite cumulativ. Autoritățile contractante au sarcina de a dovedi că circumstanțele imprevizibile care justifică recurgerea la procedura de negociere au fost îndeplinite. Cu privire la condiția particulară referitoare la „circumstanțele imprevizibile”, această cerință trebuie interpretată într-o manieră obiectivă, ca făcând referire la ceea ce o autoritate contractantă diligentă nu ar fi putut să prevadă (de exemplu dezastru naturale, noi cerințe rezultate din adoptarea a noi reglementări comunitare sau naționale, ori condiții tehnice care nu ar fi putut fi prevăzute în ciuda investigațiilor tehnice care au stat la baza proiectului și care au fost întreprinse în conformitate cu „bunele practici”).
- Modificările determinate de pregătirea neadecvată a procedurii de atribuire/proiectului nu pot fi considerate „circumstanțe imprevizibile”.

CAPITOLUL III – RECOMANDĂRI PRIVIND MANAGEMENTUL PROCEDURII DE ATRIBUIRE (APLICABILE BENEFICIARILOR):

1. Utilizarea cu precădere a procedurilor competitive, în special licitația deschisă.
2. Elaborarea documentației de atribuire:
 - În cazul în care autoritatea contractantă nu este sigură de conținutul soluției tehnice, atunci este recomandabil să se indice criteriile de performanță care trebuie să fie atinși. În

cazul contractării, în baza unei documentații incomplete, se transferă riscuri nejustificate către contractor, rezultând întârzieri, costuri adiționale și, în final, corecții financiare;

- Nu este recomandabil să se copieze fișa tehnică a unui anumit produs sau caracteristicile specifice unui anumit producător/agent economic (pentru a se evita favorizarea implicită a acelui producător/agent economic);
- Nu este recomandabil să se includă în conținutul documentațiilor de atribuire specificații de care autoritatea contractantă nu are nevoie (pentru a se evita limitarea în mod artificial a concurenței);
- Nu pot fi incluse criteriile de calificare și selecție (și nu se pot cere dovezi ale acestora) care nu sunt prevăzute în legislație (nu se pot cere dovezi suplimentare nerezonabile).

NB. Nu se pot cere elemente suplimentare față de cele prevăzute în art. 47 (Capacitatea economică și financiară) și art. 48 (Capacitatea tehnică și/sau profesională) din Directiva 2004/18/CE (capitolul V, Secțiunea 2 din O.U.G nr.34/2006). Potrivit jurisprudenței CJCE, enumerarea prevăzută în aceste articole are un caracter exhaustiv (de aceea, nici legislatorul național, nici autoritățile contractante nu pot prevedea cerințe suplimentare).

3. Stabilirea unui termen realist pentru elaborarea și depunerea ofertelor, fiind în interesul autorității contractante ca ofertanții să aibă suficient timp la dispoziție pentru pregătirea ofertei, creând premiza obținerii de oferte conforme.

4. Evaluarea ofertelor:

- utilizarea în comisiile de evaluare a unor experți tehnici independenți;
- solicitarea de informații suplimentare și clarificări, cu respectarea principiului tratamentului egal, înainte de a decide excluderea unui ofertant. Acest lucru se realizează prin solicitarea de clarificări de la toți participanții la procedură, în același timp și cu stabilirea aceluiași termen de răspuns, precum și luarea în considerare a răspunsurilor prezentate în termenul stabilit. Dacă, după primirea răspunsurilor, în continuare comisia consideră că sunt neclarități se va transmite o nouă solicitare de clarificări. Netransmiterea unei noi solicitări nu poate fi motivată de termenul de evaluare stabilit de lege, deoarece există posibilitatea de prelungire a acestui termen;
- acordarea unui timp suficient pentru prezentarea răspunsurilor solicitate;
- luarea în considerare a entităților care sprijină ofertantul (terți susținători), folosind aceleași criterii;
- motivarea temeinică a rezultatului evaluării în cadrul raportului de atribuire, în special detalierea motivelor care au condus la respingerea unor oferte. Nu este suficientă doar mențiunea inacceptabilității/neconformității unei oferte trebuie precizat temeiul legal și motivele detaliate care au condus la fundamentarea deciziei de inadmisibilitate a ofertei;

5. Redactarea contractului:

- Este recomandabil să se personalizeze clauzele contractuale incluse în documentația de atribuire publicată. Dacă sunt clauze nerezonabile, care nu sunt în acord cu practicile de piață, există riscul de a exclude operatorii economici serioși;

De exemplu, în cazul introducerii unor clauze care impun contractantului asumarea unor riscuri disproporționate față de practicile de piață, candidații vor avea tendința fie:

- să se retragă din competiție (reducându-se astfel în mod artificial concurența);
- să încerce să eschiveze clauzele disproporționate prin introducerea de rezerve (care sunt în mod normal inacceptabile în cadrul unei proceduri deschise);
- să le accepte formal dar, încercând să le modifice în faza de execuție a contractului.

Pentru evitarea acestor consecințe, este recomandabil ca documentația de atribuire și clauzele de execuție să fie conforme cu standardele de piață în domeniu.

- Trebuie evitată practica modificării contractului prin acte adiționale;
- Aplicarea sancțiunilor prevăzute în contract este obligatorie, dacă nu sunt îndeplinite obligațiile contractuale. Neaplicarea sancțiunilor prevăzute inițial, ar însemna o înlesnire a condițiilor de executare stabilite inițial, incompatibilă cu principiul tratamentului egal și al transparenței;

CAPITOLUL IV – RECOMANDĂRI PRIVIND IDENTIFICAREA RISCURILOR ÎN PROCESUL DE VERIFICARE A PROCEDURILOR DE ACHIZIȚIE:

Elemente critice care urmează să fie verificate:

- Aplicarea transparentă a criteriilor de selecție;
- Componenta comisiei de evaluare;
- Selectarea și evaluarea ofertelor;
- Potențial conflict de interese;

Atunci când se verifică o procedură de atribuire, reprezentanții Autorității de management:

- trebuie să verifice în detaliu cel puțin una dintre ofertele depuse și să analizeze dacă decizia membrilor comisiei coincide;
 - trebuie să se verifice dacă membrii comisiei de evaluare au justificat acordarea punctajului;
 - trebuie să se verifice aplicarea corectă a algoritmului de calcul, după caz;
 - în cazul contractelor încheiate în urma unui acord-cadru, contractul subsecvent trebuie verificat prin raportare la acordul cadru;
 - în cazul în care pe parcursul evaluării ofertelor sunt excluse mai multe oferte, rămânând o singură ofertă admisibilă, trebuie să verifice întreaga procedură de atribuire deoarece acest caz este principalul indiciu că pot exista încălcări ale legislației.
1. Dacă în cadrul unei proceduri de atribuire s-a depus o contestație, reprezentanții Autorității de management trebuie să analizeze conținutul acelei contestații indiferent de decizia CNSC. Astfel, chiar dacă CNSC a respins contestația depusă de un operator economic (ca fiind tardivă/nefondată/retrasă) reprezentanții Autorității de management au obligația să verifice condițiile de fond invocate de contestator și să decidă dacă acestea au avut impact asupra modului de derulare a procedurii. De asemenea, în situațiile în care CNSC consideră că trebuie reluată procedura din etapa de evaluare a ofertelor, reprezentanții Autorității de management trebuie să verifice care sunt elementele și motivele suplimentare care au intervenit în procesul de reevaluare (dacă se păstrează

decizia inițială trebuie analizate existența și motivația elementelor suplimentare care au condus la menținerea rezultatului procedurii iar dacă se modifică rezultatul trebuie analizate motivele care au condus la respectiva modificare).

2. Dacă din raportul procedurii rezultă faptul că oferta cea mai competitivă (adică, după caz, cu prețul cel mai scăzut sau cu cel mai bun raport calitate - preț) a fost inacceptabilă/neconformă, trebuie să se analizeze cu atenție motivele care au condus la încadrarea ofertei în prevederile art. 36 din H.G nr.925/2006, cu modificările și completările ulterioare.
3. Trebuie analizate cu mare atenție și actele adiționale care se încheie în timpul implementării contractului, deoarece (cu excepția cazului prevăzut la art. 122 lit.(i) din OUG 34/2006 modificări determinate de circumstanțe imprevizibile) nu sunt permise modificări substanțiale fără aplicarea unei proceduri competitive.
4. Trebuie verificat dacă în raportul procedurii sau în anexele sale se pot identifica etapele evaluării și clarificările solicitate, cu respectarea tratamentului egal și încadrarea în termenul de răspuns.
5. Nu sunt admise cerințe cu caracter discriminatoriu: garanția să fie emisă de o bancă din România, experiență în proiecte implementate în România, instruirii efectuate în România, aprovizionarea de la furnizori cu sediul în România, angajarea de personal roman, etc. În domeniul IT în special, dar și în alte situații, trebuie verificat dacă nu există criterii care să aibă legătură cu limitarea ariei teritoriale, care ar putea avea un caracter discriminatoriu.
6. Este indicată reflectarea în listele de verificare, completate de către reprezentanții Autorității de management, a acelor elemente care au fost analizate și motivele care au dus la decizia asumată. Nu este suficientă numai completarea cu DA/NU/NA ci trebuie să fie precizate toate detaliile care conduc la acea decizie.